

DEO I. ZAKON O BANKAMA - SUŠTINA PROMENA

Razlozi, ciljevi promena i bitne novine

Proces prilagođavanja

DEO II. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Saveti bankarima i Izjava o moralu

Rizici kojima je banka izložena i vrste rizika

Kreditni rizik

Upravljanja kreditnim rizikom
Politika standardi i procedure kreditiranja
Odeljenje za upravljanje kreditnim rizikom
Diversifikacija kreditnog portfolia
Kontrola kreditnih zahteva i korišćenja kredita
Metodologija, procedura i izveštaji o kontroli kredita
Kreditni odbor
Uloga borda u upravljanju kreditnim portfeljom
Kreditni portfelj – razlozi za zabrinutost i crvene zastavice
Kontrola i revizije kredita
Rezerva za gubitke na kreditima
Kvalitet aktive kao funkcija postojećeg i potencijalnog kreditnog rizika
Kvalitet kredita – procedure, izveštaji
Sumiranje kredita
Standardi kreditiranja - oblasti za brigu
Finansijski uspeh – kvalitet aktive i kreditni rizik – razlozi za zabrinutost

Rizik likvidnosti

Upravljanje rizikom likvidnosti
Izveštaji, merenja i strategije upravljanja rizikom likvidnosti
Razlozi za zabrinutost i crvene zastavice rizika likvidnosti

Strateški rizik

Tržišni rizici

Kamatni rizik

Upravljanje kamatnim rizikom – dejstvo, procedure za identifikovanje, merenje i procenu
Izveštaji o kamatnom riziku
Finansijski uspeh – razlozi za zabrinutost i crvene zastavice kamatnog rizika

Devizni rizik

Cenovni rizik

Rizici u inostranoj jurisdikciji

Rizik rasta

Uticaj rasta na izloženost banke riziku
Rizik rasta – razlozi za zabrinutost i crvene zastavice u vezi sa rastom banke

Operativni rizici

Operativni rizici-identifikacija
Ljudski resursi i rizik ljudskog faktora
Rizik poslovanja
Tehnološki rizik
Greške i transakcioni rizik
Rizik malverzacija
    Prevencija
    Otkrivanje
    Korektivne mere
    Policija
    Pranje novca
        Poreklo
        Program za borbu protiv pranja novca
        Rizični računi, rizične usluge i rizična jurisdikciona područja
        Razlozi za zabrinutost i crvene zastavice kod malverzacije

Informacioni rizici

Informacioni sistem upravljanja
Crvene zastavice informacionih sistema upravljanja
Knjigovodstveni, informacioni i sistem komunikacije

Rizik internet bankarstva

Internet bankarstvo – crvene zastavice

Reputacioni rizik

Rejtinzi
Crvene zastavice ukupne procene rejtinga

Rizici i granice tolerancije rizika u politici upravljanja

sredstvima banke – aktivom i pasivom

Ekonomski kapital banke
Poslovi banke, odnos rizik – aktiva i minimum adekvatnosti kapitala
Izračunavanje potrebnog kapitala na osnovu kreditnog, tržišnog i operativnog rizika (Bazel I i Basel II)
Praćenje adekvatnosti finansijskih resursa
Upravljanje sredstvima – razlozi za zabrinutost i crvene zastavice

Rizik upravljanja investicionim portfeljom (HOV)

Politika investiranja u hartije od vrednosti
Izbor dilera hartija od vrednosti
Kategorizacija hartija od vrednosti
Analize i izveštaji o investicijama u hartije od vrednosti
Ulaganje u hartije od vrednosti - razlozi za zabrinutost i crvene zastavice

Rizici fiducijskih aktivnosti

Fiducijarne aktivnosti - razlozi za zabrinutost

Rizik usklađenosti

Poštovanje zakona i propisa
Usklađenost – razlozi za zabrinutost i crvene zastavice

Rizik insajderskih aktivnosti

Rizik izloženosti banke prema jednom licu ili povezanim licima koja imaju znatno ili kontrolno učešće u kapitalu banke

Rizik ulaganja kapitala banke

Insajderske aktivnosti i izloženost rizicima – područja za zabrinutost

Strategija upravljanja rizicima banke

Rizik je tržišna kategorija

Rizik i standardi organizovanog tržišta

Izgrađivanje nove i uvažavanje ustanovljene strukture učesnika koji znaju kakve obaveze preuzimaju u poslovima

Adekvatan kapital i realna pokrića kao okvir opreznosti koji obezbeđuje da se rizici na tržištu pokrivaju

Prudencijalni okvir, računovodstvena i poreska pitanja treba da su razjašnjena kod svih inovacija

Alternativna rešenja za kontrolu rizika

Standardi procene rizika

Standardi procene rizika u sistemu procene rizika (RAS)

Odnos RAS sistema i jedinstvenih rejtinga

Sistem poslovne intelegetencije

Problematične banke i propast banke

DEO III. UPRAVLJANJA RIZICIMA PREMA ZAKONU O BANKAMA

Sistem upravljanja rizicima

Osnove sistema i način upravljanja rizicima

Sistem upravljanja rizicima u banci

Nadležnosti (odgovornosti) organa banke u sistemu upravljanja rizicima

  Matrica rizika

Poslovni i sistem upravljanja rizicima

Procenjivanje sistema upravljanja rizikom banke

Nadležnost i uloga organa banke u upravljanju rizicima

Skupština banke

Upravni odbor banke

  Upravni odbor i procenjivanje sistema upravljanja rizikom banke

    Uloga borda u upravljanju rizikom

      Program upravljanja rizikom

    Procena rizika

  Izvršni odbor banke

  Ostali organi, odbori i komisije banke

    Odbori (komisije) borda

      Odbor za reviziju

      Osnivanje

      Sastav

      Predsednik

      Nagrađivanje

Sastanci
Odnos sa regulatornim organom
Funkcija
Uloga upravnog odbora u konstituisanju i koordinacija sa odborom za reviziju
    Odbor za reviziju - rad sa internim i eksternim oditorima (revizorima)
    Odbor za reviziju i kontrola pridržavanja zakona, propisa i uputstava
Nadzor upravnog odbora nad izvršnim odborom i uloga odbora za reviziju
Aktivnosti usklađivanja i komisija ili referent za usklađenost
Kreditni Odbor
Odbor za rizike
Komisija za nagrađivanje
Komisija za nominaciju
"Posebne" komisije
Odgovornosti borda direktora u bankama i odnosima sa drugim organima i regulatornim telom
    Inicijativa
    Vođstvo
    Izveštavanje
    Komunikacija
    Kontrole
    Organizaciona struktura banke
    Bord i viši menadžment
    Bord i vlasnici-akcionari
        Odnos sa akcionarima i zdravo korporacijsko upravljanje
    Linija odgovornosti
    Ljudski resursi
    Uloga borda u planiranju i politici
        Planiranje
        Poslovna politika, procedure i uloga borda
        Aktivnosti nadzora
        Kontrola
            Program saradnje i odnosi borda sa organima interne kontrole i revizije
                Unutrašnja kontrola i revizija prema ZB
                Aktivnosti kontrole
                Interne kontrole
                Kritične komponente
                Kontrolna sredina
                Samoprocenjivanje ili monitoring kao nadzor nad kontrolom
        Revizija

Potpuna revizija
Revizija ograničenog obima
Program revizije tekuće kontrole
Nezavisnost revizora
Revizija i interna kontrola – razlozi za nezadovoljstvo i podizanje crvenih zastavica
Nivoi (stepeni) kontrole dejstva rizika i postupci, faze i procedure upravljanja rizicima
Redovna i alarmantna situacija
Nadzor regulatornog organa po programu rizičnosti

DEO IV DIREKTIVE EU O UPRAVLJANJU RIZICIMA BANKE

Kodifikacija direktiva EU

IV Direktiva Saveta Evropske Zajednice - 89/646/EEC

V Direktiva Saveta Evropske Zajednice - 89/647/EEC